

SPÓJNOŚĆ POLITYKI NA RZECZ ROZWOJU

Rolnik ze spółdzielni COAGRICSAL (certyfikat Fairtrade) w Nikaragui dogląda sadzonek kakaowca. Fot. Sean Hawkey

CZYM JEST SPÓJNOŚĆ POLITYKI NA RZECZ ROZWOJU?

Spójność polityki na rzecz rozwoju (*Policy Coherence for Development – PCD*) jest podejściem promowanym już od lat 90. XX w. przez OECD, podjętym również przez Unię Europejską i zapisanym w Traktacie Lizbońskim. PCD polega na uwzględnianiu celów współpracy rozwojowej w realizacji wszystkich polityk krajów Unii Europejskiej, a szczególnie tych, które mogą mieć wpływ na kraje rozwijające się (kraje globalnego Południa). W praktyce oznacza to przeciwdziałanie negatywnym skutkom europejskich polityk (takich jak np. polityka handlowa, podatkowa czy energetyczna) w krajach globalnego Południa oraz budowanie pozytywnych synergii pomiędzy tymi obszarami polityki a współpracą rozwojową.

Jednym z przykładów braku spójności jest europejska Wspólna Polityka Rolna, która – oferując rozbudowany system wsparcia dla europejskich rolników – utrudnia konkurowanie na rynku produktów rolnych producentom z krajów rozwijających się, gdzie rolnictwo często stanowi podstawę gospodarki i utrzymania dla ogromnej większości populacji. Niedawna reforma Wspólnej Polityki Rolnej, mimo minimalnego postępu w kwestii redukcji dopłat eksportowych, utrzymała część mechanizmów szkodliwych dla krajów rozwijających się.

SPÓJNOŚĆ POLITYKI NA RZECZ ROZWOJU W POLSCE

Z kolei praktycznym przejawem wspierania spójności polityki jest dostępność kawy z certyfikatem Fairtrade w kawiarniach sieci stacji paliw, która należy do skarbu państwa oraz wybieranie produktów z certyfikatem Fairtrade w ramach zamówień publicznych różnych instytucji publicznych.

Dla Polski spójność polityki na rzecz rozwoju jest zobowiązaniem na mocy wspomnianego wyżej Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Również polska [Ustawa o współpracy rozwojowej](#)¹ z 2011 roku odwołuje się w art. 13 do spójności polityki na rzecz rozwoju, zobowiązując ministra spraw zagranicznych do koordynacji polskiej współpracy rozwojowej, co obejmuje między innymi „opiniowanie programów i strategii rządowych pod względem ich spójności z celami i priorytetami współpracy rozwojowej, określonymi w Programie”.

Zasada spójności polityki na rzecz rozwoju, zobowiązanie poszczególnych resortów do wzajemnej koordynacji działań w tym zakresie oraz do zapewnienia, że realizowane polityki sektorowe są zgodne z Celami Zrównoważonego Rozwoju (*Sustainable Development Goals*) zostały wpisane do [Wieloletniego Programu Współpracy Rozwojowej 2016-2020](#)² (Rozdział XIII. *Zasady współpracy rozwojowej*, pkt. 2 *Spójność polityki na rzecz rozwoju*). W dokumencie określono obszar priorytetowy dla spójności polityki na rzecz rozwoju w Polsce.

¹ www.polskapomoc.gov.pl/download/files/Dokumenty_i_Publikacje/D20190291L_ogloszony_ustawa_o_wspolpracy_rozwojowej.pdf

² www.polskapomoc.gov.pl/download/files/Dokumenty_i_Publikacje/Program_wieloletni_2016-2020/Program_2016-2020.pdf

Jest to walka z nielegalnymi przepływami finansowymi, a w szczególności walka z unikaniem opodatkowania oraz praniem pieniędzy (priorytet realizowany przez Ministerstwo Finansów).

Ponadto Ministerstwo Rozwoju (obecnie Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju) od 2018 r. realizuje *Plan działań Ministerstwa Rozwoju na 2018 r. w zakresie upowszechniania i wdrażania standardów społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (CSR/RBC) w kontekście Spójności polityk na rzecz rozwoju*.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych podjęło pierwsze kroki, jeśli chodzi o budowanie mechanizmów, które pozwalają na zapewnienie większej spójności na rzecz rozwoju. MSZ zaprosiło do Rady Programowej Współpracy Rozwojowej przedstawicieli kluczowych resortów, instytucji i klubów parlamentarnych. W Radzie zasiada również reprezentacja organizacji pozarządowych. Miłym krokiem w „uspójnianiu” polskiej polityki było umieszczenie pytania dotyczącego potencjalnego wpływu regulacji na kraje rozwijające się (a konkretnie na kraje priorytetowe polskiej współpracy rozwojowej) w nowelizacji *Wytycznych do przeprowadzania oceny wpływu oraz konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu legislacyjnego w 2015 r.*³.

POTRZEBA WIĘKSZEGO ZAANGAŻOWANIA

Póki co temat globalnego rozwoju znajduje się na marginesie zainteresowania innych resortów oraz parlamentu, a tymczasem do realizacji PCD potrzebne jest zaangażowanie całego rządu oraz władz ustawodawczych. Taką potrzebę widzą zarówno organizacje pozarządowe w Polsce, jak i w innych krajach członkowskich UE, gdzie również brak jest skutecznych mechanizmów koordynacyjnych, które zapewniłyby, że poszczególne ustawy i programy państwowe są analizowane pod kątem ich wpływu na kraje rozwijające się.

Pewną nadzieję daje polski *Raport nt. realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju w Polsce*⁴, który zawiera stwierdzenie, że spójność polityk na rzecz rozwoju ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia efektywności osiągania Celów Zrównoważonego Rozwoju w kolejnych latach: „międzynarodowy charakter Agendy i wzajemne przenikanie się Celów Zrównoważonego Rozwoju wskazują na potrzebę przeglądania wszystkich przyszłych strategii rozwojowych pod kątem spójności polityk na rzecz zrównoważonego rozwoju, ich oddziaływania na realizację zasady zrównoważonego rozwoju i osiąganie Celów Zrównoważonego Rozwoju. Konieczne jest także wspólne programowanie wieloletniej polityki współpracy rozwojowej oraz krajowych strategii rozwojowych po 2020 r.” (Rozdział *Kluczowe wnioski i plany na przyszłość*, s. 85).

Magdalena Rybi-Trojanek
Grupa Zagranica

³ www.rcl.gov.pl/sites/images/WytyczneOW.pdf

⁴ www.gov.pl/attachment/f2537513-e14c-42ed-bd9c-fbaa44773ea6

Fundacja „Koalicja Sprawiedliwego Handlu” – Fairtrade Polska
Sławkowska 12, 31-014 Kraków
fairtrade@fairtrade.org.pl
+48 603 363 721
www.fairtrade.org.pl
Kraków 2020

Fairtrade Polska w mediach społecznościowych:

Publikacja powstała w ramach międzynarodowych projektów „Trade Fair, Live Fair: Raising Awareness and Mobilizing the European Public to Advance Consumption patterns that Nurture the Sustainable Development Goals” (finansowanego ze środków Unii Europejskiej) oraz “V4 Cooperation for moving forward fair trade as socially innovative economic model” (finansowanego z funduszu wyszehradzkiego). Za treść odpowiada Fundacja „Koalicja Sprawiedliwego Handlu” – Fairtrade Polska.

